

Original Research

Analysis of Valentine's Day and Its Conflicts with Islamic Jurisprudence

Hadi Aban Gah Azgami^{1*}, Milad Ramezian², Erfan Yousefi Qale Roudkhani³, Arian Dolati⁴

1 Assistant Professor, Theology Department, Bent-e-Hoda Sadr Farhangian Campus, Gilan, Iran.

2 Bachelor of Theology Education Student, Imam Ali (AS) Farhangian Campus, Gilan, Iran

3 Bachelor of Theology Education Student, Imam Ali (AS) Farhangian Campus, Gilan, Iran.

4 Bachelor of Theology Education Student, Imam Ali (AS) Farhangian Campus, Gilan, Iran

Article ID: ahrar-53185

Received: July , 15, 2024 Accepted: September, 22 ,2024 Available online: September, 22 ,2024 Keywords: Valentine's Day, Lifestyle, Western Culture, Islam Main Subjects: Islamic Jurisprudence and Law	Abstract Islam is essentially a religion of mercy, kindness, and joy. The hadiths, narrations, and the conduct of the Infallibles (peace be upon them) have always been based on tolerance, respect, thought, and enlightenment. However, Islam opposes any form of false or improper joy and lifestyle, considering it entirely harmful to human beings and humanity, and a cause of misguidance. In recent years, what has become more prominent is the influence of misguided ideas and the pursuit of happiness by any means—something that neither tradition, nor sound reason, nor religion, nor morality accepts. Meanwhile, being influenced by foreign cultures without awareness of their essence and reality has led humanity, at times, to neglect choosing what could bring true enjoyment and lasting happiness. This essay seeks to examine the disadvantages and dangers of this issue and to present solutions for overcoming it. Valentine’s Day, or the Day of Lovers—which many regard as nothing more than a legend—is celebrated annually on February 14 in some countries around the world. In recent years, it has also replaced our authentic cultural traditions, as some people in our country celebrate this day by purchasing and exchanging gifts.

*Corresponding Author: Hadi Aban Gah Azgami

Address: Assistant Professor, Theology Department, Bent-e-Hoda Sadr Farhangian Campus, Gilan, Iran.

Email: Yasobuhyaghodus12@yahoo.com

Extended Abstract

1. Introduction

Nowadays, in line with the progress and advancement of humanity in various scientific fields, the subject of identity and related issues has gained a special place among social science thinkers. Identity crisis, identity conflict, personality duality, and similar matters are among the most important issues that, in relation to identity, have become the focus of researchers' attention. In sociology, the term identity refers to the question of "who one is" and the sense of self-recognition, which stimulates a set of cultural and historical elements within an individual or a human group.

2. Theoretical Framework

Religion, as one of the most important pillars of life, plays a significant role in shaping identity, character, and the quality of individuals' lives. On the other hand, scientific and technological developments have also led to the emergence of new patterns of lifestyle and modes of interaction in matters related to family and the social environment. Discussion about lifestyle and Islamic customs in the sphere of individual and social life is among the most essential topics in our contemporary society.

3. Methodology

This research was written using the library method and a review of jurisprudential laws.

4. Results & Discussion

In Islam, clear boundaries are defined for interactions with non-mahram individuals. For example, they may work together, engage in buying, selling, and transactions, or encounter one another in social settings. However, in these interactions, certain guidelines must be observed so as to avoid social harm, committing sin, or losing the purity of the heart. It is emphasized, for instance, that they should speak to one another only when necessary, avoid unnecessary conversations, not be alone together, and refrain from verbal joking with each other.

5. Conclusions & Suggestions

We know that women's emotions are generally more delicate than men's (though this may be relative). For example, if a relationship is serious for one party—whether man or woman—but not for the other, the person who takes it seriously may suffer severe emotional and even physical harm if the other leaves. Such harm may manifest in behaviors such as aggression, smoking, alcohol consumption, self-harm, or even suicide. From an economic perspective, some critics argue that this celebration is an example of consumerism and extravagance. The idea that the more expensive the gift, the greater the affection toward the other person, creates psychological pressure for those who cannot afford costly presents.

تحلیل روز ولنتاین و تعارضات آن با فقه اسلامی

هادی آبان گاه ازگمی^۱؛ میلاد رمضانیان^۲، عرفان یوسفی قلعه رودخانی^۳، آرین دولتی^۴

۱ استاد یار گروه الهیات، پردیس بنت الهدی صدر فرهنگیان، گیلان، ایران

۲ دانشجوی کارشناسی آموزش الهیات، پردیس امام علی (ع) فرهنگیان، گیلان، ایران

۳ دانشجوی کارشناسی آموزش الهیات، پردیس امام علی (ع) فرهنگیان، گیلان، ایران -

۴ دانشجوی کارشناسی آموزش الهیات، پردیس امام علی (ع) فرهنگیان، گیلان، ایران

کد مقاله: ahrar-53185	
تاریخ دریافت:	چکیده
۲۵ تیر ۱۴۰۳	اسلام اساساً دین رحمت مهربانی و شادی است. احادیث، روایات و سیره معصومین (ع) همواره بر پایه مدارا و احترام و افکار و روشننگری بوده است، لکن با هر نوع شادی و اساساً با شادی و شاد زیستی نادرست و ناصواب مخالف است. چرا که آن را تماماً به ضرر انسان و انسانیت دانسته و سبب گمراهی آدمی می داند.
تاریخ پذیرش:	آنچه در این سال ها بیشتر جلوه می کند، تاثیر پذیری از افکار ناصواب و شاد بودن به هر طریق است، چیزی که نه عرف و نه عقل سلیم و نه شرع و نه اخلاق می پذیرد.
۱ مهر ۱۴۰۳	در این میان تاثیر پذیرفتن از فرهنگ بیگانه در عین عدم آگاهی به آنچه که کنه و واقعیت آن فرهنگ نهفته است سبب شده است که بعضاً بشر آنچه را که باید از آن لذت ببرد و شادی ماندگار برای خود رقم بزند را انتخاب نکند. در این جستار تلاش شده تا معایب و خطرات این مسئله واکاوی شده و راهکار های برون رفت از این مسئله نمایان گردد.
تاریخ انتشار:	روز ولنتاین یا روز عشاق که بسیاری آن را افسانه ای بیش نمی دانند در روز چهارده فوریه هر سال در برخی کشورهای جهان جشن گرفته می شود و در این سال ها در کشور ما نیز جایگزین فرهنگ های اصیل ما شده و برخی از مردم این روز را جشن گرفته و به خرید و دادن هدیه می پردازند.
۱ مهر ۱۴۰۳	کلیدواژه ها:
ولنتاین، سبک زندگی، فرهنگ غربی، اسلام	موضوعی:
موضوعی:	فقه و حقوق اسلامی

نویسنده مسئول: هادی آبان گاه ازگمی

آدرس: کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، دانشکده علوم انسانی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

ایمیل: m.khalifeh60@gmail.com

۱- مقدمه

امروزه متناسب با پیشرفت و ترقی بشر در حوزه‌های مختلف علمی، موضوع هویت و مسائل مربوط به آن نزد اندیشه‌ورزان علوم اجتماعی جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص داده است. بحران هویت، تعارض هویت، دوگانگی شخصیت و... از جمله مهم‌ترین مسائلی است که ناظر به بحث هویت، کانون تفکر محققان را به خود اختصاص داده است. در جامعه‌شناسی، واژه هویت به معنای چه کسی بودن و حس شناساندن خود است که یک سلسله عناصر فرهنگی و تاریخی را در فرد یا یک گروه انسانی تحریک می‌کند. (کلانتری، ۱۳۸۸). مذهب به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان زندگی، نقش مهمی بر شکل‌گیری هویت و نوع منش و کیفیت زندگی افراد دارد. از سوی دیگر، تحولات علمی و تکنولوژیکی همچنین باعث شده تا شیوه‌های جدیدی از الگوی سبک زندگی و نحوه‌ی کنش در حوزه مسائل مربوط به خانواده و محیط جامعه شکل بگیرد. بحث در رابطه با سبک زندگی و آداب اسلامی در عرصه زندگی فردی و اجتماعی، از مباحث بسیار ضروری جامعه کنونی ما است. هر جامعه‌ای زمانی می‌تواند محصول و ثمره‌ی جهان‌بینی و ایدئولوژی خود را به دیگران نشان دهد که روش زندگی اجتماعی او متناسب با باورها و ارزش‌هایش شکل گرفته باشد. اگر بنا باشد ما در نظم جهان الگوی جدیدی را پی‌ریزی کنیم، باید همان‌طور که می‌اندیشیم، زندگی کنیم. با کمال افسوس ما نتوانسته‌ایم میان باورهای بنیادین و ارزش‌های اصیل اسلامی که قوام‌دهنده هویت دینی افراد جامعه است از یک طرف و سبک زندگی خود در حوزه‌های مختلف اجتماعی، ارتباطی معنادار ایجاد کنیم. روش زندگی ما با آن که مسلمان هستیم، در موارد قابل توجهی متأثر از آداب و رسوم غیراسلامی و به معنای دیگر ضد اسلامی است. غفلت از سبک زندگی می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری بر پیکره جامعه وارد کند. وقتی مردم نتوانند میان شیوه زندگی خود و باورها و ارزش‌هایشان ارتباط برقرار کنند، پس از گذشت زمان این امکان وجود دارد که از باورهایشان دست بشویند و آن را ناکارآمد تلقی نمایند. به عبارت دیگر، تحقیقات صورت‌گرفته پیرامون مفهوم سبک زندگی نشان می‌دهد که اغلب تعریف‌های موجود از سبک زندگی بر مبنای شاخص‌های تئوری غرب بنا شده و بدین سبب نتیجه بدست آمده نیز برخاسته از الگوی سبک زندگی جوامع غربی است.

۲- ولنتاین

روایت‌های متعددی درباره روز ولنتاین وجود دارد. یکی از معروف‌ترین داستان‌ها به کشیشی به نام ولنتاین بر می‌گردد که در دوران امپراتوری روم زندگی می‌کرد. در آن زمان، روم درگیر جنگ‌های متعددی بود و سربازان به دلیل دوری از همسر و خانواده، روحیه جنگیدن نداشتند و گاهی حتی از میدان نبرد فرار می‌کردند. این موضوع باعث تضعیف ارتش روم شده بود. امپراتور که معتقد بود سربازان مجرد جنگجویان بهتری هستند، ازدواج را به‌طور موقت ممنوع اعلام کرد. در این میان، کشیشی به نام ولنتاین به‌صورت مخفیانه مراسم ازدواج سربازان و معشوقه‌هایشان را برگزار می‌کرد. وقتی ارتش از این اقدامات باخبر شد، ولنتاین را دستگیر و اعدام کرد. این داستان یکی از ریشه‌های تاریخی روز ولنتاین است که به نمادی از عشق و فداکاری تبدیل شده است.

۳- اهمیت شادی در اسلام

نشاط و شادی از نیازهای فطری و ضروری انسان به شمار می رود و می توان آن را از عوامل مهم سلامت خانواده و جامعه انگاشت . اسلام دین فطرت است و به تمام نیازهای طبیعی و فطری و تمایلات و استعدادهای انسان توجه کامل دارد؛ از این رو به شادی و شاد زیستن توصیه کرده و آن را امری ضروری برای حرکت به سوی کمال می داند .

امیرالمومنین علی علیه السلام فرمودند: دلها همانند بدن ها خسته و افسرده میشوند و نیازمند استراحت اند. در این حال ، برای آنها نکته های حکمت آمیز انتخاب کنید (نهج البلاغه، حکمت ۹۱)

درباره اهمیت نشاط و سرور و جایگاه آن در تعالیم دینی اسلام همین بس که مفهوم شادی ۲۵ بار با الفاظ مختلف مانند فرح و سرور در قرآن کریم آمده و یکی از اصول کتابهای روایی به باب ادخال السرور اختصاص داده شده است.^۵

در روایتی علی (ع) در مورد شادی می فرماید:

"السرور يبسط النفس و يثير النشاط" (غررالحکم ص ۳۲۰) شادی، دل را باز می کند و موجب نشاط میگردد.

بر پایه این سخن ، سرور و شادی، حالتی است که در اثر آن، اولاد دل و جان انسان باز می شود ، یعنی آدمی در درون احساس آرامش و آسایش می کند؛ ثانیاً موجب نشاط، سرزندگی و آمادگی روحی و جسمی برای کار و تلاش میگردد.

۴- رابطه درست از منظر اسلام

از آنجا که انسان موجودی اجتماعی است ارتباط با دیگران امری طبیعی تلقی می شود. با این وصف درک اهمیت ارتباط با دیگران و کیفیت این ارتباط در رابطه با سبک زندگی مطلوب حائز اهمیت است. دین مبین اسلام هم به ارتباط صحیح و درست تاکید می کند به عنوان نمونه خداوند در سوره بقره آیه ۸۸ می فرماید: «قولوا للناس حسنا» با مردم به زبان خوش سخن بگویید.

از آیات قرآن کریم و احادیث پیامبر (ص) و ائمه اطهار می توان نتیجه گرفت که به ارتباط صحیح و درست در دین مبین اسلام تأکیدی بسیاری شده است و حتی نحوه ارتباط درست در جذب و مسلمان شدن افراد تأثیر بسزایی دارد.

امیرالمومنین(ع) در وصیت خود هنگام وفاتش فرمود : لازم است با یکدیگر رابطه داشته باشید و به یکدیگر بذل و بخشش نمائید واز قطع رابطه و پشت کردن به یکدیگر پرهیز کنید. (صابری یزدی، ۱۳۷۵)

همچنین عبدالله بن یحیی کاهلی می گوید : از امام صادق (ع) شنیدم که فرمود : با یکدیگر رابطه داشته باشید و به یکدیگر نیکی و محبت و مهربانی کنید.(کلینی، ۱۴۰۷، ق)

با توجه به مطالبی که بیان شد انسان موجودی اجتماعی است و ارتباط با دیگران برای انسان امری طبیعی است.

حال باید به این نکته توجه داشت که نحوه ارتباط با نامحرم از منظر اسلام چگونه است ؛ زیرا در بحث ولنتاین ارتباط دو فرد نامحرم مطرح است.

^۵ "فرح" با ترکیبهای مختلف ۲۲ بار و " سرور" ۳ بار در قرآن بیان شده است.

دین مبین اسلام در نحوه ارتباط دو جنس مونث و مذکر که نا محرم هستند مانند سایر امور زندگی بشر دستورالعمل هایی دارد، که به این دستورالعمل ها خواهیم پرداخت.

از منظر اسلام ارتباط با نامحرم در محدوده دستورات شرع، گناه، حرام و ممنوع نیست. منتها اصول و ساز و کار خاص خود را دارد.

مرد و زن می توانند ارتباط اقتصادی داشته باشند، می توانند همکار باشند، می توانند هم کلاسی و هم درس باشند، می توانند استاد و شاگرد باشند و....

آنچه در آموزه های دینی نهی شده ارتباط بی دلیل است و همچنین ارتباطی که زمینه گناه را فراهم می نماید.

علت این موضوع به صراحت در آیات قرآن بیان شده است و قرآن کریم در آیات مختلفی در باره ارتباط نامحرم و حدود ارتباط برای ما سخن گفته است:

وقل للمؤمنت یغضضن من ابصرهن و یحفظن فروجهن ولا یدین زینتهن الا ما ظهر منها ولیضربن بخمرهن علی جیوبهن ولا یدین زینتهن الا لبعولتهن او ءابائهن او ءباء بعولتهن او ابنائهن او ابنائهن او ابناء بعولتهن او اخوتهن او بنی اخوتهن اونسائهن او ما ملکتم ایمنهن او التبیین غیر اولی الاربه من الرجال او الطفل الذین لم یظهروا علی عورت النساء ولا یضربن بارجلهن لیعلم ما یخفین من زینتهن...^۶

و به آنان با ایمان بگو چشمهای خود را (از نگاه هوس آلود) فروگیرند، و دامان خویش را حفظ کنند و زینت خود را- جز آن مقدار که نمایان است- آشکار نمایند و (اطراف) روسری های خود را بر سینه خود افکنند (تا گردن و سینه با آن پوشانده شود)، و زینت خود را آشکار سازند مگر برای شوهرانشان، یا پدرانشان، یا پدر شوهرانشان، یا پسرانشان، یا پسران همسرانشان، یا برادرانشان، یا پسران برادرانشان، یا پسران خواهرانشان، یا زنان هم کیششان، یا بردگانشان (کنیزانشان)، یا افراد سفیه که تمایلی به زن ندارند، یا کودکانی که از امور جنسی مربوط به زنان آگاه نیستند و هنگام راه رفتن پاهای خود را به زمین نزنند تا زینت پنهانشان دانسته شود. و همگی بسوی خدا بازگردید ای مؤمنان، تا رستگار شوید. خداوند متعال در این آیه شریفه در مورد رفتار های تحریک کننده و جلب کننده نامحرمان و احکام محرم و نامحرم بودن افراد نسبت به زنان را بیان می کند و در آخر آیه به راه رستگاری اشاره می کند که در واقع راه رستگاری انجام فرامین الهی است که این آیه یکی از آن فرامین الهی است.

همچنین در قرآن به عفت دختران شعیب در سوره مبارکه نور هم می توان اشاره کرد.

دو آیه بسیار جالب در قرآن کریم است که در مورد گویندگان دوست پنهانی یا به تعبیر امروزی دوست پسر یا دوست دختر است، که بسیار جالب است و این نکته را یادآور می شود که دین اسلام یک دین بروز است و قرآن کریم برای زمان کنونی بشر نیز سخن دارد و تمام ابعاد زندگی دنیوی و آخرتی بشر را مورد توجه قرار داده است.

آنجا که خداوند درباره ازدواج مردان با ایمان با زنان چنین می فرماید: وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فِتْيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُم مِّنْ بَعْضٍ فَانكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَأَتَوْهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرَ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ...^۷

و از شما کسی که به سبب تنگدستی نتواند با زنان آزاد مؤمن ازدواج کند، با کنیزان جوان با ایمانتان [ازدواج کنید و اظهار ایمان از سوی کنیزان در جواز ازدواج با آنان کافی است]. و خدا به ایمان شما [که کدام ظاهری و کدام حقیقی و واقعی است] داناتر است. [آزاد و کنیز در اصل و نسب و در رابطه ایمانی] از یکدیگر، [و اعضای یک پیکرید]، پس با کنیزان با اجازه صاحبانشان ازدواج کنید، و مهریه آنان را به طور شایسته و پسندیده به خودشان بپردازید. [جواز این ازدواج مشروط به آن است که کنیزان] پاکدامن باشند نه زناکار و نه گیرندگان دوست پنهانی....

خداوند در این آیه به حرمت روابط پنهانی زنان با مردان نامحرم تاکید دارد و به مردان با ایمان این نکته را تاکید می کند که با زنانی که روابط پنهانی و دوست پنهانی یا به تعبیر امروزی دوست پسر می گیرند ازدواج نکنند.

هیچنین در مورد ازدواج زنان با ایمان با مردان چنین می فرماید :

الْيَوْمَ أَحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أَوْلُوا الْكِتَابَ حِلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أَوْلُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ.^۸

امروز چیزهای پاکیزه برای شما حلال شده و طعام کسانی که اهل کتابند برای شما حلال و طعام شما برای آنان حلال است و ابر شما حلال است ازدواج با [زنان پاکدامن از مسلمان و زنان پاکدامن از کسانی که پیش از شما کتاب [آسمانی] به آنان داده شده به شرط آنکه مهرهایشان را به ایشان بدهید در حالی که خود پاکدامن باشید نه زناکار و نه آنکه زنان را در پنهانی دوست خود بگیرید و هر کس در ایمان خود کفر ورزد قطعاً عملش تباه می شود و در آخرت از زیانکاران است.

خداوند در این آیه به حرمت روابط پنهانی مردان با زنان نامحرم تاکید دارد و به مردان با ایمان این نکته را تاکید می کند که با زنان روابط پنهانی و دوستی پنهانی برقرار نکنند و زنان با ایمان هم با مردانی که چنین کار زشت و ناپسندی را انجام می دهند، ازدواج نکنند و در آخر آیه به این نکته اشاره میکند که چنین اعمالی مصداق کفر در ایمان است و کفر در ایمان موجب تباه شدن عمل و در آخرت از زیانکاران شدن است.

در واقع آیه ۲۵ سوره نساء و آیه ۵ سوره مائده به حرمت روابط پنهانی و نتیجه اینگونه روابط که موجب تباه شدن اعمال و موجب زیان کار شدن در آخرت است می پردازد.

امیرالمومنین علیه السلام می فرماید:

^۷ نساء/ ۲۵

^۸ مائده / ۵

پوشیده بودن زن بهترین حالت او و سبب دوام زیبایی اوست (حرآنی، ۴، ق، ص ۸۷)

از فحوای کلام امام(ع) این چنین بر می آید که دوام زیبایی به معنی این نیست که زن محجبه از زن غیر محجبه زیباتر است بلکه اگر زن ها پوشش خود را حفظ کنند در نزد مردها زیبا باقی خواهند ماند. زیرا مردها با دیدن انواع زن های بی حجاب ، زیبایی زن در نزد آنها عادی شده و جلوه ای نخواهد داشت .

۵- نظر علما در مورد ولنتاین

همان طور که در ابتدای مقاله در مورد تاریخچه ولنتاین گفتیم، روز ولنتاین یا روز عشق هر ساله در ۱۴ فوریه (۲۵ بهمن) جشن گرفته میشود. این روز برای بزرگداشت قدیس ولنتاین در تقویم مسیحیت است که به یک جشن فرهنگی، مذهبی و تجاری مهم عاشقانه در بسیاری از مناطق جهان تبدیل شده است. آنچه که میدانیم آمیخته با افسانه است.

حال به نظر علما را در مورد ولنتاین اشاره خواهیم کرد :

بر اساس منابع اینترنتی دفتر مقام معظم رهبری به این پرسش که آیا جشن گرفتن و برگزاری و ترویج چنین مراسمی از سمت مسلمانان جایز است؟ چنین پاسخ داد: در صورتی که مستلزم مفسده و یا ترویج فرهنگ باطل غربی گردد، جایز نیست.

دفتر آیت الله مکارم شیرازی نیز چنین مطرح کرد: در صورتی که از این فرصت به عنوان ابراز عشق و علاقه به نامحرمی استفاده شود کار حرامی است و حتی در مورد افراد محارم نیز چون یک فرهنگ غربی است کار خوبی نمیشود.

بزرگداشت ولنتاین در میان جوامع اسلامی با واکنشهای مختلفی همراه بوده است. برخی از علمای اهل سنت از این رو که یک رسم رومی و مسیحی است بزرگداشت آن را بدعت و حرام دانسته اند. با این وجود، علمای شیعه تاکنون به صورت مستقیم برگزاری این مراسم را حرام و مترادف با بدعت ندانسته اند. هرچند برخی از روحانیان از رواج ولنتاین به شدت انتقاد کرده اند و آن را نشانه هایی از تلاش غرب برای تغییر هویت دینی کشورهای مسلمان دانسته اند، اما به نظر می رسد اینگونه اظهار مخالفت ها جنبه فقهی ندارد.

۶- نظر مراجع عظام در مورد برگزاری جشن ولنتاین

پرسش:

روز ولنتاین یا روز عشق و یا روز عشاق در فرهنگ مسیحی سده های میانه و سپس فرهنگ مدرن غربی روز ابراز عشق است که به صورت سالانه برگزار میشود. آیا جشن گرفتن و برگزاری و ترویج چنین مراسمی از سمت مسلمانان جایز است؟

پاسخ: در صورتی که مستلزم مفسده و یا ترویج فرهنگ باطل غربی گردد، جایز نیست.

در صورتی که از این فرصت به عنوان ابراز عشق و علاقه به نامحرمی استفاده شود کار حرامی است و حتی در مورد افراد محارم نیز چون یک فرهنگ غربی است کار خوبی نمی باشد.

مجموعاً نظر مراجع شیعه درباره ولنتاین چنین است:

بهترین عطوفت و مرادده ی محبت میان زن و شوهر بعد از عقد شرعی میان آن دو است.

جوانان بایستی این را بیاموزند که محبت حقیقی، بعد از عقد نکاح میان زوجین جایز است، و قبل از نکاح، هر نوع مرادده ای از خطوات شیطان، و اوامر شیاطین محسوب میشود.

و جشن ولنتاین از نظر مراجع شیعه چنین جشنی با ویژگی هایی که بیان کردیم میان دو فرد نامحرم به دلیل انجامیدن مفسده ای حرام است و افراد باید قبل از ازدواج پاکدامنی و حیای خود را رعایت کنند نسبت به همسر آینده که هنوز با وی نامحرم هست، چنین روابطی اثرات منفی و اثر وضعی در زندگی آنان را در پی دارد و برای حفظ چنین حرمت ها د شخصیت وارزش دو طرف و خانواده آنان است که مراجع شیعه چنین حکمی را صادر کرده اند و چنین حکمی با توجه به توضیحاتی که ارائه شد منطقی و درست است.

۷- تنقیح مناظ تاثیر پذیری از فرهنگ غرب :

در این بخش به علل و چرایی پذیرش انواع فرهنگ و مراسمات غیر ایرانی و اسامی می پردازیم و برای درک بهتر موضوع بهتر است ابتدا با برخی واژگان بیشتر آشنا شویم:

۸- سبک زندگی

سبک زندگی از مسائل مهم مطرح شده در جوامع امروزی است. برای بیان معنای سبک زندگی لازم است این واژه مرکب، جدای از هم بررسی گردد، تا بتوان بدرستی در مورد آن اظهار نظر کرد. سبک در لغت به معنای طور، عمل، طرز، روش، قاعده و شیوه است. زندگی به لحاظ فیزیولوژی حالتی است که موجودات زنده را از اشیاء غیر زنده یا ارگانیسم های مرده متمایز می کند که توسط رشد از طریق سوخت و ساز و تولیدمثل آشکار می شود. این معنا، ساده ترین و ابتدایی ترین تعبیر زندگی است؛ اما می توان گفت: زندگی، انتخاب و نوع عمل در فاصله میان تولد تا مرگ است و براساس تعلیم قرآن، حیات حقیقی در نتیجه ایمان به خدا است؛ (نحل/سوره ۱۶، آیه ۹۷)

مجموعه ای نسبتاً هماهنگ از همه رفتارها و فعالیت های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره. سبک زندگی مستلزم مجموعه ای از عادت ها و جهت گیری ها و بنابراین برخورد از نوعی وحدت است که علاوه بر اهمیت خاص خود از نظر تداوم امنیت وجودی - پیوند بین گزینش های فرعی موجود در یک الگوی کم و بیش منظم را بنا می کند (گیدنز، ۱۳۸۲: ۱۲۱).

۹- هویت دینی

هویت مجموعه معانی است که چگونه بودن را در خصوص نقش های اجتماعی به فرد القا می کند و یا وضعیتی است که به فرد می گوید او کیست و مجموعه معانی را برای فرد تولید می کند که مرجع کیستی او را تشکیل می دهند. (خانیک، ۱۳۸۳)

هویت دینی از مهم ترین زیر شاخه های هویت است که متضمن سطحی از دینداری است که با اجتماع دینی مقاربه دارد. هویت دینی نشان دهنده احساس تعلق به دین و جامعه دینی است. هویت دینی در واقع همان آثار و عوارض ناشی از حمل دین بر فرد است. به تعبیری

بهتر با پذیرش دین به عنوان اصل اعتقادی، تعهد و احساس تعلق به آن، در زندگی و وجوه مختلف حیات فرد پرهیزگار تغییرات و نتایج مهمی حاصل می‌شود که همان هویت دینی است. (چیت‌سازقمی، ۱۳۸۳)

۱۰- هویت اجتماعی

هویت اجتماعی تعبیری است که فرد از خود در رابطه با دیگران می‌کند و براساس عضویت در رده‌ها و گروه‌های گوناگون اجتماعی شکل می‌گیرد. هویت افراد وابسته به برداشت دیگران است و شناسایی دیگران لازمه تثبیت هویت است، در معنای اصلی هویت، تشابه و تمایز مطلق است. همه هویت‌های انسانی حتی هویت فردی که در خویشتن تجسم می‌یابد و براساس نحوه ارتباط با دیگران و تجربه‌های دوران حیات شکل می‌گیرد، اجتماعی اند چون به معنا مربوط می‌شوند و معنا نتیجه توافق و عدم توافق و موکول به جمع است. به علاوه، هویت اجتماعی شخص هیچ‌گاه تمام شده نیست و مدام در معرض تغییر و تحول و بازنگری است (جنکینز، ۱۳۸۱: ۲۵).

۱۱- پیامدهای بحران هویت دینی

قرآن کریم بی‌هویتی را پیدایشگاه خودفروشی و خودزیانی می‌داند؛ زیرا شخص بی‌هویت در یک داد و ستد، ارزنده‌ترین گوهر و سرمایه خود را به بهای بسیار ناچیز می‌فروشد. پس هم خود را فروخته و هم در این داد و ستد زیان دیده است. قرآن مجید می‌فرماید: «إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ»

بگو زیانکاران کسانی‌اند که خویشتن خویش را فروخته‌اند». بدیهی است که این معامله نتیجه‌ای جز خسارت و زیان ندارد و از این رو قرآن مجید می‌فرماید: «وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ»^۹

۱۲- اهمیت هویت دینی

دین اسلام مجموعه‌ای بی‌بدیل از آموزه‌ها و فرامین اخلاقی است که اگر به درستی این آموزه‌ها شناخته و در افراد درونی شوند و در ادامه، هویتی متناسب با آن شکل گیرد؛ بی‌شک نتیجه‌ی آن رسیدن به جامعه‌ای سالم و پویا خواهد بود.

از سوی دیگر، امروزه رشد و ترقی علم و تکنولوژی تمامی سطوح زندگی انسان‌ها را دچار تغییر و تحول کرده و سبک جدیدی از زندگی را جایگزین الگوهای پیشین قرار داده است، به طوری که در این میان هویت و شخصیت انسان امروزی - به خصوص در جوامع غربی - به شدت تحت تأثیر حاکمیت فن و تکنولوژی شده و بشر دچار نوعی از خودبیگانگی شخصیتی شده است. بدین‌سان از خودبیگانگی به شدت سبک زندگی وی را تحت تأثیر قرار داده است.

بر اساس یافته‌های بسیاری از پژوهش‌ها، کسانی که سبک زندگی سالم را انتخاب می‌کنند، رفتارهای پرخطر کمتری دارند و حدود ۵۰٪ مرگ‌های نابهنگام در کشورهای غربی ناشی از سبک زندگی ناسالم است. فعالیت‌هایی مانند مصرف الکل، سیگار، نبستن کمربند ایمنی،

^۹ زمر/ ۱۵

^{۱۰} بقره/ ۱۰۲

رفتارهای پرخطر و نامشروع جنسی باعث تزلزل جامعه و خانواده شده است. در حالی که نیکوکاری، قناعت، صرفه‌جویی، ایمان و انجام مناسک مذهبی و امثال آن می‌تواند موقعیت و سعادت فرد یا جامعه را تقویت کند.

۱۳- سبک زندگی اسلامی

سبک زندگی اسلامی، یعنی برخورداری از حیات طیبه، مشروط به متخلق شدن به ادب و آداب توحیدی. در واقع جوهره تعریف سبک زندگی اسلامی در انجام دادن مجموعه‌ای از رفتارها مبتنی بر اسلام و آموزه‌های اسلامی است. زندگی انسان در سبک زندگی اسلامی، زندگی دنیایی و آخرتی است؛ به این معنا که دنیا و آخرت را در کنار یکدیگر دارد و این دو مکمل یکدیگرند (موحد، عباسی و اکبرزاده، ۱۳۹۹). لذا غایت آموزه‌های دینی در سبک زندگی اسلامی، رهایی از سبک زندگی غیر اسلامی و رسیدن به حیات طیبه است. آنچه سبک زندگی اسلامی و سایر سبک‌های زندگی را از هم متمایز می‌کند، چهارچوب کلی سبک زندگی انسانی است که آدمی بر اساس آن، مسیر خویش به سوی هدف نهایی و سعادت پایدار را تعقیب می‌نماید. در واقع این چهارچوب کلی از سوی پروردگار ترسیم شده که خالق آدم و آگاه به ابعاد وجودی او است و از آنجا که خداوند کریم، مدون این سبک زندگی و آگاه به راز و رمزهای درونی او و واقف به نیازها و خواسته‌های او است، پس حکمت خداوند حکیم اقتضا می‌کند که نیازهای انسان در تمام ابعاد در این سبک زندگی لحاظ شده باشد. از این رو، سبک زندگی در دیدگاه اسلام زمینه‌ساز اهداف و راه و روش بشر در زندگی به شمار می‌آید (سلم‌آبادی و همکاران، ۱۳۹۴).

در حقیقت معارف اسلامی ناظر به دو ساحت اجتماع و افراد جامعه است و در جهان‌بینی اسلامی چنانچه تک‌تک افراد از هویت مستقل برخوردارند، جامعه نیز از هویت مستقل برخوردار است. از نظر علامه طباطبایی از منظر اسلام مجتمع بشری نفسیت و استقلال وجودی دارد و برای آن احکام مالی، نظام‌ها و قوانین خاصی جعل شده است (یوسفی مقدم، ۱۴۰۰).

۱۴- تاریخچه جشن‌های ایرانی و مذهبی

ایرانیان باستان در طول سال جشن‌های بسیاری داشتند که بعد از ورود اسلام در تعداد آنها تغییراتی به وجود آمد.

البته نام بردن و شرح همه این جشن‌ها هدف ما نبوده لذا در این تحقیق به جشن‌هایی که در حال حاضر در ایران عزیز ما برگزار می‌شود اشاره می‌کنیم:

۱۵- نوروز

نوروز نخستین روز سال خورشیدی برابر با یکم فروردین، جشن آغاز سال نوی ایرانی و یکی از کهن‌ترین جشن‌های به جا مانده از دوران ایران باستان است. خاستگاه نوروز در ایران باستان است و در مناطق وسیعی در آسیا و دیگر نقاط جهان جشن گرفته می‌شود. زمان برگزاری نوروز، اعتدال بهاری و در آغاز فصل بهار است. نوروز، با عنوان رسمی «روز بین‌المللی نوروز»، توسط یونسکو به عنوان میراث فرهنگی و معنوی بشر به ثبت جهانی رسیده است.

برخی از رسوم نوروزی عبارتند از :

خانه تکانی، افروختن آتش، سفره نوروزی (هفت سین)، غذاهای نوروزی (سمنو)، دید و بازدید (صله رحم در اسلام)، پوشیدن لباس جدید، گردشگری، طبیعت گردی (۱۳ فروردین)

و نوروز خوانی ...

۱۶- شب یلدا

شب یلدا یا شب چله یکی از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است. این جشن در ۹ آذر ۱۴۰۱ به عنوان زایش مهر (ایزد ایرانی) ثبت میراث جهانی شده است. در این جشن، طی شدن بلندترین شب سال و به دنبال آن بلندتر شدن طول روزها در نیم‌کره شمالی، که مصادف با انقلاب زمستانی است، گرمای داشته می‌شود. شب چله به میان غروب آفتاب ۳۰ آذر (آخرین روز پاییز) تا طلوع آفتاب در ۱ دی (نخستین روز زمستان) گفته می‌شود. خانواده‌های ایرانی معمولاً در این شب، انواع میوه‌ها و رایج‌تر از همه هندوانه و انار و خرمالو را مهیا و دور هم میل می‌کنند. شاهنامه‌خوانی و قصه‌گویی بزرگان خانواده برای دیگر اعضای خانواده و همچنین فال‌گیری با دیوان حافظ نیز رایج است. اما شب چله در کشورهای نیمکره جنوبی برخلاف نیم‌کره شمالی کوتاه‌ترین شب سال است.

۱۷- عید قربان

عید قربان (به عربی: عید الأضحی) یکی از عیدهای اسلامی است که هر ساله در سراسر جهان برگزار می‌شود. این روز، عید ابراز تمایل ابراهیم برای قربانی کردن پسرش اسماعیل را به عنوان عملی پیروی‌شده از فرمان خدا ارج می‌نهد. (ادیان یهودیت و مسیحیت بر این باورند که طبق پیدایش ۲۲: ۲، ابراهیم پسرش اسحاق را برای قربانی برد)

با این حال، قبل از اینکه ابراهیم پسرش را قربانی کند، خداوند بره‌ای فراهم کرد تا به جای آن قربانی شود. به یادبود این مداخله خدا، حیوانات به‌طور آیینی قربانی می‌شوند. یک سوم گوشت آن‌ها توسط خانواده قربانی‌کننده مصرف می‌شود، در حالی که بقیه آن بین فقرا و نیازمندان توزیع می‌شود. شیرینی و هدیه اهدا می‌شود و خانواده بزرگ معمولاً مورد بازدید و استقبال قرار می‌گیرند.

۱۸- عید غدیر

عید غدیر (به عربی: عید الغدیر (۱۸ ذی الحجه در تقویم قمری و از بزرگ‌ترین اعیاد شیعیان می‌باشد. شیعیان معتقدند محمد پیامبر اسلام در چنین روزی علی را به عنوان جانشین خود معرفی کرده است.

در احادیث شیعه این عید را با عباراتی چون عیدالله الاکبر (بزرگ‌ترین عید الهی)، عید اهل بیت محمد و اشرف الاعیاد (والا ترین عید) یاد کرده‌اند.

۱۹- عید فطر

عید فطر (به عربی: عید الفطر) یک جشن مذهبی است که مسلمانان در سراسر جهان جشن می‌گیرند و نشان دهنده پایان ماه رمضان و

شروع ماه شوال از طلوع تا غروب خورشید است. در این عید مذهبی مسلمانان مجاز به روزه گرفتن نیستند. تاریخ شروع هر ماه هجری قمری بر اساس زمان مشاهده ماه جدید توسط مقامات مذهبی محلی متفاوت است، بنابراین روز جشن بر اساس کشور و منطقه و نوع مذهب متفاوت است.

۲۰- انتقاد به جشن ولنتاین

انتقادات درباره جشن ولنتاین فراوان بوده است که در این بخش به چند مورد اشاره می کنیم:

۲۰-۱- مصرف گرایبی یل تجمل گرایبی

گروهی روز ولنتاین را به علت ترویج مصرف گرایبی تقبیح می کنند و آن را «جشنی برای سرمایه داری» به جهت کسب سود می دانند. گردش مالی هدایا و هزینه هایی که برای روز ولنتاین در سال ۲۰۱۹ میلادی در آمریکا پرداخت شد رقمی بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار بود. برخی جنبش ها نیز تحت عنوان جنبش ضد ولنتاین گرایبی ایجاد کرده و افراد را تشویق به اهدای هدایای ارزان یا رایگان می کنند. از دید برخی در ایران نیز ولنتاین مظهر تجمل گرایبی و مصرف گرایبی شده است. به نظر آن ها جوانان بیش از آنکه به ابراز محبت بپردازند به ارزش مادی هدایا توجه دارند؛ لذا هدیه بسیار گران قیمت را مظهر علاقه می بندارند.

۲۰-۲- بدعت بودن از نظر برخی علمای اسلام:

برخی از علمای مسلمان به خصوص از اهل سنت از آن رو که این رسم رومی و مسیحی است بزرگداشت آن را بدعت شمرده و حرام دانسته اند.

۲۰-۳- ترویج فرهنگ نامناسب غربی

● نظر مقام معظم رهبری در مورد ولنتاین:

در صورتی که مستلزم مفسده و یا ترویج فرهنگ باطل غربی گردد، جایز نیست.

۲۰-۴- خروجی حرام

● نظر آیت الله مکارم:

در صورتی که از این فرصت به عنوان ابراز عشق و علاقه به نامحرمی استفاده شود کار حرامی است و حتی در مورد افراد محارم نیز چون

یک فرهنگ غربی است کار خوبی نمی باشد.

۲۰-۵-آسیب های غیر قابل جبران

پیش آمده که در جامعه دخترانی را دیده ایم که دچار انزوا شده اند و معمولا کار هایی از قبیل سیگار کشیدن، خلوت در مکان های بدون رفت و آمد، گوش کردن موزیک زیاد را انجام می دهند. و در تحصیل افت می کنند و رفتار درستی با خانواده ندارند و اغلب در گفت و گو با آنها عصبی هستند.

این نشانه ها را می توان در دختران پاک و معصومی دید که در دام گرگ صفتانی با داعیه عشق و علاقه افتاده اند. در واقع بعضی دختران به دلیل کمبود محبت و توجه در خانواده و تربیت نادرست فریب این گونه افراد را می خورند. و با گفتن، مثلا عبارت «دوستت دارم و نیمه گمشده هم هستیم» توسط آن پسر، دلباخته او می شوند و تمام فکرش برای اوست.

نتیجه گیری

در دین اسلام برای ارتباط با نامحرم حدود مشخصی تعریف شده است. از این قبیل که می توانند همکار باشند، خرید و فروش و معامله کنند و سایر مواردی که در اجتماع با هم برخورد می کنند. اما در این برخورد ها باید مواردی را رعایت کنند که دچار آسیب های اجتماعی و یا به گونه ای مرتکب معصیت نشوند و صفای قلب خود را از دست ندهند. مثلاً به این اشاره شده که فقط در صورتی که صحبت کنند و صحبت های غیرضروری بپرهیزند، یا در خلوت قرار نگیرند، با یکدیگر شوخی کلامی نداشته باشند.

در جشن ولنتاین، بحث هدیه دادن است. و هدیه دادن برای اظهار محبت و علاقه به دوستان و خانواده و به ویژه همسر یکی از بهترین کارهاست. اما این را باید گفت که در جامعه ما روابط خارج از ازدواج میان دختر و پسر و حتی میان افراد متاهل با افراد دیگر (متاهل یا مجرد) رو به افزایش است.

هدیه دادن باعث افزایش محبت بین دختر و پسر می شود. این علاقه زیاد و بدون تعهد میان کسانی که وارد زندگی مشترک نشده اند و تعهدی نسبت به هم ندارند و در بطن زندگی متأهلانه با مشکلاتش قرار نگرفته اند در آینده باعث ایجاد آسیب های روحی می شود. می دانیم که احساسات خانم ها لطیف تر از آقایان است (البته ممکن است نسبی باشد). به عنوان مثال اگر رابطه برای یکی از مرد یا زن جدی باشد ولی برای دیگری نه، از لحاظ روحی فردی که قضیه را جدی گرفته در صورت رفتن طرف مقابل، دچار آسیب های زیادی از قبیل روحی و جسمی شود. مثلاً اعمالی مثل پرخاشگری، مصرف دخانیات و الکل، خودزنی و حتی خودکشی را انجام دهد.

از لحاظ اقتصادی هم برخی نقدشان به این جشن این است که نمونه ای از مصرف گرایی و تجمل گرایی است.

و هر چه هدیه گران قیمت تر باشد یعنی میزان علاقه به طرف مقابل بیشتر است. و این طرز فکر باعث ایجاد فشار روانی برای کسی که نمی تواند هدیه گران قیمت تهیه کند می شود.

به گفته مولا علی (ع): عشق و محبت بیش از حد به چیزی، چشم و گوش را می بندد. و باعث می شود افراد در تصمیمات خود دچار اشتباه و پشیمانی شوند. و این می تواند دلیل افزایش آمار طلاق در کشور ما باشد.

References

1. Askari, Manzari Toukoli, & Zeyn al-Dini Meymand. (2020/1399 SH). Structural Relations of Islamic Lifestyle and Academic Success. *Applied Issues of Islamic Education, Scientific-Research Quarterly*. [In Persian]
2. Chitsaz Qummi, Mohammad Javad. (2004/1383 SH). *Generational Gap in Iran: Myth or Reality* (pp. 21-43). Tehran: Jihad Daneshgahi Publications. [In Persian]
3. Chitsaz Qummi, Mohammad Javad. (2007/1386 SH). Recognition of the Concepts of Generation and Generational Gap. *Youth Research: Culture and Society*, 1(1). [In Persian]
4. Damghani, Mahmoud. (1987/1366 SH). *Rawdat al-Wa'izin*. Tehran: Ney Publishing. [In Persian]
5. Fattal Nishaburi, Muhammad ibn Hasan. (1423 AH). *Rawdat al-Wa'izin wa Basirat al-Mutta'izin*. Publisher: Dalil Ma. [In Persian]
6. Giddens, Anthony. (2003/1382 SH). *Modernity and Self-Identity: Society and Personal Identity in the New Age* (Trans. Naser Movaqqian). Tehran: Ney Publishing.
7. Ibn Babawayh Qummi, Muhammad ibn Ali. (1395 AH). *Kamal al-Din wa Tamam al-Ni'mah* (2nd ed.). Tehran: Dar al-Kutub al-Islamiyyah.
8. Ibn Majah, Abu 'Abd Allah. (1418 AH). *Al-Sunan*. Beirut: Dar al-Jil.
9. Ibn Shuba Harani, Hasan ibn Ali. (1363 SH/1404 AH). *Tuhaf al-'Uqul* (2nd ed.). Qom.
10. Jenkins, Richard. (2002/1381 SH). *Social Identity* (Trans. Toraj Yarahmadi). Tehran: Shirazeh Publishing.
11. Kalantari, Abdolhossein, et al. (2009/1388 SH). Religious Identity and Youth. *Cultural Research Quarterly*, 6, 125-141. [In Persian]
12. Khaniki, Hadi. (2004/1383 SH). *Identity in Iran: Political, Social, Cultural, and Literary Approaches to Identity and Crisis in Iran*. Tehran: Jihad Daneshgahi, Institute for Humanities and Social Sciences. [In Persian]
13. Kulayni, Muhammad ibn Ya'qub. (1984/1363 SH). *Al-Kafi* (Vol. 2). Tehran: Dar al-Kutub al-Islamiyyah.
14. Movahed, Abbasi, & Akbarzadeh. (2020/1399 SH). Predicting Family Efficiency through Dimensions of Islamic Lifestyle among Teachers in Qaen. *Islam and Social Studies*, 8(20), 191-221. [In Persian]

15. Nahj al-Balagha.
16. Qur'an.
17. Qummi, Abbas. (1344 AH). Safinat al-Bihar wa Madinat al-Hikam wa al-Athar. Tehran: Dar al-Aswah. **[In Persian]**
18. Saberi Yazd, Alireza, & Ansari Mahallati, Mohammad Reza. (1996/1375 SH). Al-Hikam al-Zahira (2nd ed., trans. Ansari). Qom: Islamic Propagation Organization Publishing Center. **[In Persian]**
19. Tamimi Amadi, 'Abd al-Wahid ibn Muhammad. (1366 SH). Tasneef Ghurar al-Hikam wa Durar al-Kalim (1st ed.). Qom, Iran. **[In Persian]**
20. Tirmidhi, Abu 'Isa. (1419 AH). Al-Sunan. Cairo: Dar al-Hadith.